

**Житомирський державний університет імені І. Франка  
Навчально-науковий інститут філології та журналістики  
Кафедра теорії та історії світової літератури**

# **ПОЛІЛОГ**

**№ 2**

**Науково-публіцистичний  
студентсько-викладацький збірник**

**Засновано у 2013 р.**

**Житомир  
2014**

**УДК 82–92 : 82.09**

*Головний редактор*

**Володимир Єршов**, доктор філологічних наук

*Відповідальний секретар*

**Ольга Коржовська**, кандидат філологічних наук

*Редакційна колегія:*

**Галина Бондаренко**, кандидат філологічних наук

**Галина Соболевська**, кандидат філологічних наук

**Наталія Астрахан**, кандидат філологічних наук

**Тетяна Недашківська**, кандидат філологічних наук

**Олена Юрчук**, кандидат філологічних наук

**Вікторія Білявська**, асистент

**Юліана Кацемба**, асистент

*Верстка, технічне редагування*

**Жанна Ганько**

Затверджено на засіданні  
кафедри теорії та історії світової літератури  
(протокол № 9 від 15 травня 2014 р.)

Державна реєстраційна служба України. Свідцтво про державну  
реєстрацію друкованого засобу масової інформації:  
Серія ЖТ № 184/561-Р від 04.04.2013 р.

**ISSN 2311-1844**

*Адреса редколегії:*

Житомирський державний університет імені Івана Франка.  
10008. Житомир, вул. Велика Бердичівська, 40, корп. 4, ауд 503.  
e-mail кафедри: zar.liter@gmail.com

© «Полілог», 2014.

**ISSN 2311-1844**

# З М І С Т

## ЕЙДОС ЛІТЕРАТУРНОГО ТЕКСТУ

### **Вікторія БІЛЯВСЬКА**

ОБРАЗ РУІН В «МЕМУАРАХ ІЗ  
ЖИТТЯ» ЄВИ ФЕЛІНСЬКОЇ ..... 5

### **Юліана КАЦЕМБА**

МОТИВ ПОГЛЯДУ ЯК СКЛАДОВА  
АВТОХАРАКТЕРИСТИКИ ГЕРОЇВ У  
«ЧОРНІЙ РАДІ» П. КУЛІША ТА  
«СПОГАДАХ...» Г. ЖЕВУСЬКОГО ..... 9

### **Ольга КОРЖОВСЬКА**

КОНЦЕПЦІЯ АВТОРСТВА У  
ЛІТЕРАТУРНИХ ПАМ'ЯТКАХ  
КИЇВСЬКОЇ РУСІ ..... 13

### **Анастасія ЦЕРКОВНА**

ДИХОТОМІЯ МІСТА ТА СЕЛА У  
ЗОБРАЖЕННІ УКРАЇНСЬКИХ  
ЕТНІЧНИХ ЗЕМЕЛЬ У  
«ЩОДЕННИКУ» Д. Т. ДЖЕЙМСА ..... 17

### **Олена ЮРЧУК**

УКРАЇНСЬКЕ ЯК ЕКЗОТИЧНЕ ..... 21

### **Анна ВЕСЕЛЬСКАЯ**

ОДИНОЧЕСТВО КАК ОДИН ИЗ  
ВЕДУЩИХ МОТИВОВ ЛИРИКИ  
М. Ю. ЛЕРМОНТОВА ..... 25

### **Марина ВОДОТИЕЦ**

ПОЛИСЕМАНТИЧНОСТЬ  
СИМВОЛИКИ НАЗВАНИЯ РОМАНА  
СТЕНДАЛЯ «КРАСНОЕ И ЧЕРНОЕ» ..... 29

### **Олена ГОРЯЧКО**

ЖАНРОВІ ОСОБЛИВОСТІ  
«ЩОДЕННИКА В 3-Х ТОМАХ»  
ВІТОЛЬДА ГОМБРОВИЧА ..... 32

### **Светлана ГРИЦИК**

ОСОБЕННОСТИ КОНФЛИКТА В  
«МАЛЕНЬКИХ ТРАГЕДИЯХ»  
А. С. ПУШКИНА ..... 36

### **Марія ДЕРКАЧ**

ХУДОЖНЯ СПЕЦИФІКА  
УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДІВ  
ТРАГЕДІЇ «ГАМЛЕТ» В. ШЕКСПІРА ..... 40

### **Ганна КАРТАШОВА**

ПОВІСТЬ ХЕМІНГВЕЯ «СТАРИЙ І  
МОРЕ» ЯК ФІЛОСОФСЬКИЙ ТВІР ..... 43

### **Аліна КОНСЕВИЧ**

АВТОРСЬКІ ІНТЕНЦІЇ У  
«СЛОВІ ПРО ЗАКОН І БЛАГОДАТЬ»  
ІЛАРІОНА КИЇВСЬКОГО ..... 46

### **Нина КУЛЕША**

ЭПИЧЕСКАЯ ПРИРОДА КОНФЛИКТА В  
ДРАМЕ А.Н. ОСТРОВСКОГО «ГРОЗА» . 49

### **Владислав МЕЛЬНИЙЧУК**

РОЛЬ ХРИСТИАНСТВА  
У ЖИТТІ ТА ТВОРЧОСТІ  
МИХАЙЛА БУЛГАКОВА ..... 52

### **Руслана МІНЕНКО**

ПСИХОБІОГРАФІЧНИЙ РОМАН  
«ТРОЯНДА РИТУАЛЬНОГО БОЛЮ»  
С. ПРОЦЮКА: ІСТОРІЯ МАЛЕНЬКОГО  
БІЛОГО ХЛОПЧИКА ..... 55

### **Оксана НАУМЕНКО**

ИСТОРИЯ СОЗДАНИЯ РОМАНОВ  
«АННА КАРЕНИНА» И «ГОСПОЖА  
БОВАРИ»; ЭСТЕТИЧЕСКИЕ ВЗГЛЯДЫ  
ПИСАТЕЛЕЙ ..... 59

### **Анастасія ПЕЦЫК**

«ДАМА С СОБАЧКОЙ»: ЧЕХОВСКИЕ  
ДОН ЖУАНЫ ..... 63

### **Ірена РОМАНУХА**

ГЁТЕ И МАСОНСТВО ..... 66

### **Александра САНДАЛЮК**

АЛЕКСАНДР БЛОК, КАК ПАТТЕРН И  
ИДЕАЛ В ТВОРЧЕСТВЕ ИГОРЯ  
ЖИВАГИНА ..... 70

### **Алина СЕМЕНЮК**

ТЕМА ЛЮБВИ И ТВОРЧЕСТВА В  
РОМАНЕ М. А. БУЛГАКОВА  
«МАСТЕР И МАРГАРИТА» ..... 74



## **МОВОЗНАВЧІ**

### **ОБРІЇ**

#### ***Дар'я Мельничук***

РЕЧЕВОЕ МАНИПУЛІВАННЯ:  
УПАКОВОЧНИЙ ДИСКУРС ..... 77

#### ***Татьяна НИКИШОВА***

СРЕДСТВА ВИРАЖЕННЯ ОЦЕНКИ  
В РУССКОЯЗЫЧНОЙ ПРОЗЕ  
Т. Г. ШЕВЧЕНКО ..... 81

#### ***Світлана САМІЙЛИК***

ЗІСТАВЛЕННЯ АСОЦІАТИВНИХ  
ПОЛІВ УКРАЇНСЬКИХ ТА  
АНГЛІЙСЬКИХ ЛЕКСЕМ НА  
ПОЗНАЧЕННЯ ОСВІТНІХ ПОНЯТЬ ... 85

#### ***Анна ТАРАСЮК***

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧЕСКИЕ  
ПАРАЛЛЕЛИ НАЗВАНІЙ РАСТЕНИЙ  
В РУССКОМ И АНГЛИЙСКОМ  
ЯЗЫКАХ ..... 89

#### ***Наталія ЯКИМЕЦ***

СЛОЖНОСТЬ И  
НЕОДНОЗНАЧНОСТЬ ЯВЛЕНИЯ  
«КОННОТАЦИЯ» ..... 93



## **СОБОР МУЗ:**

### **ПОЕТИЧНА СТОРІНКА**

<b><i>Олександр ВИШНІВСЬКИЙ</i></b> .....	97
<b><i>Ірина БАБАЯН</i></b> .....	98
<b><i>Ольга ГАВРИЛОВА</i></b> .....	99
<b><i>Юліана КАЦЕМБА</i></b> .....	100
<b><i>Олена КОВАЛЬЧУК</i></b> .....	102
<b><i>Дар'янна КРУТОГОЛОВА</i></b> .....	103
<b><i>Ірина КУХАРЕЦЬ</i></b> .....	104
<b><i>Ілона ЛОГУНОВА</i></b> .....	105
<b><i>Лілія МАСАН</i></b> .....	106
<b><i>Ксенія МУЗИЧЕНКО</i></b> .....	107
<b><i>Альона НОВАКІВСЬКА</i></b> .....	108
<b><i>Кристіна ПОЛІЩУК</i></b> .....	109
<b><i>Оксана ПОЙДА</i></b> .....	110
<b><i>Яна РИБАНЮК</i></b> .....	111
<b><i>Лариса САВЧУК</i></b> .....	112

<b><i>Наталія СЕМЕНЧУК</i></b> .....	113
<b><i>Віра СМОЛЯР</i></b> .....	114
<b><i>Яна СТАВСЬКА</i></b> .....	115
<b><i>Марина СУПРУНЕНКО</i></b> .....	116
<b><i>Тетяна ТИЩУК</i></b> .....	117
<b><i>Володимир ЦЬОПИЧ</i></b> .....	118
<b><i>Тарас ЧУМАК</i></b> .....	119
<b><i>Марія ШОМКО</i></b> .....	120
<b><i>Надія ШАНЮК</i></b> .....	121
<b><i>Леся ЯНЧЕВСЬКА</i></b> .....	122



## **VPowerH**

#### ***Володимир ШИНКАРУК***

МИКОЛА КАВЕЦЬКИЙ:  
«Я прийшов із світанків» ..... 123

#### ***Микола КАВЕЦЬКИЙ***

*Поезії* ..... 126

#### ***Марія САМОЛЮК***

МОЛОДЫЕ, ПЕРСПЕКТИВНЫЕ И  
НЕМНОГО НАИВНЫЕ...  
ПРОФИЛЬ И АНФАС 15 ГРУППЫ .... 128

#### ***Юліана КАЦЕМБА***

ВІКТОРІЯ БІЛЯВСЬКА:  
НА КАФЕДРІ ТА ПОЗА НЕЮ ..... 132



## **ЮВІЛЕЇ**

<b><i>Галина Іванівна СОБОЛЕВСЬКА</i></b> ....	137
<b><i>Антон Михайлович ЛІСОВСЬКИЙ</i></b> ...	138
<b><i>Петро Васильович БІЛОУС</i></b> .....	139
<b><i>Людмила Петрівна ПІДЛУЖНА</i></b> .....	140
<b><i>Семен Іларіонович ЛОСЄВ</i></b> .....	141
<b><i>Яків Феліксович РИВКІС</i></b> .....	142
<b><i>Павло Карпович СЕРБІН</i></b> .....	143

#### ***ХРОНІКА КАФЕДРИ***

теорії та історії світової літератури ІФЖ  
ЖДУ ім. І. Франка 2013 – 2014 н. р. .... 144





**Володимир ШИНКАРУК,**  
*професор*

**МИКОЛА КАВЕЦЬКИЙ:  
«Я прийшов із  
світанків»...**

В нашій студентській групі Микола Кавецький був найстаршим. До того, як вступити на філологічний факультет Житомирського державного педагогічного інституту ім. І.Франка, він встиг попрацювати на виробництві, відслужити у війську і навіть закінчити підготовче відділення педагогічного інституту в місті Рівному.

І в очі, і поза очі ми називали його Пушкіним. Зовні Микола, дійсно, скидався на великого російського поета: таке ж продовгувате обличчя, такий же ніс, кучеряве волосся... А коли хлопець відпускав бакенбарди, схожість взагалі була разючою...

Народився він 24 листопада 1947 року в селі Норинці Народицького району і свою величезну любов до рідного краю проніс крізь усе своє життя. В родині Кавецьких було четверо дітей. Микола вирізнявся серед них особливою цілеспрямованістю, врівноваженістю, бажанням все робити ґрунтовно і досконало.

На нашому інститутському курсі він був одним із кращих. Навчався блискуче, знаходив час для і для народного студентського театру. Керівник театру – заслужена артистка України Тетяна Нікітіна-Станіславська – завжди пропонувала йому характерні ролі. Нашому поколінню випускників Житомирського державного педінституту він запам'ятався блискучим виконанням ролі прораба в спектаклі за п'єсою Михайла Шатрова «Кінь Прживальського». Спектакль розповідав про студентський будівельного загін, що працював під час літніх канікул на цілинних землях в Казахстані. Кавецький добре знав життя будзагонівців, бо сам був учасником «третього трудового семестру».

А ще Микола писав вірші.

Найчастіше це були епіграми на друзів і викладачів, короткі віршовані коментарі на прочитану книгу, переглянутий фільм чи спектакль.

© Шинкарук В.

До віршування ставився, як до забави. І не більше. Але завжди за його короткими рядками відчувалася напружена робота думки і світлий гумор. Улюбленими письменниками Миколи Кавецького були Володимир Маяковський і Сергій Єсенін. Він часто декламував їх напам'ять.

Маю зізнатись, що Микола мав на всіх нас великий вплив, його думку ми цінували, а до порад прислухалися. Я кілька років жив з ним в одній кімнаті студентського гуртожитку, і він став першим слухачем моїх пісень, які я часто віддавав йому на суд... Коля любив співати, мав гарний голос. А його улюбленою піснею була «Пісня про повітряну пошту» на вірші Олега Чухонцева:

*Когда задувает в окно  
И тускло под лампочкой низкой,  
На ветер пустите письмо,  
Как в море бутылку с запиской.  
Не важно когда и кому,  
Любому, кому одиноко,  
Хотя бы себе самому –  
Два слова вины и упрека.  
Метель не одна отметет,  
И в светлое утро когда-то  
Воздушный конверт упадет,  
Найдет своего адресата.  
А нужно так много сказать,  
И так далеко до рассвета...  
Не бойтесь же письма писать,  
Не бойтесь же письма бросать,  
Хотя и не ждете ответа!*

У 1976 році, після закінчення інституту, життя розкидало нас, скажу без перебільшення, по всій планеті... Микола Кавецький вчителював у селі Швайківка Бердичівського району, викладав російську мову і літературу в містечку Rogoziv Київської області. Там же, в Rogozivі, узяв в оренду пасіку... Та справа з пасікою не заладилась. Якогось року кліщ знищив чи не всі бджолині сім'ї. Довелося відшкодовувати збитки, для цього він був змушений потратити усі звої заощадження і навіть просити в борг у друзів і родичів. Важкі життєві обставини не змінили його характеру, і в найважчих життєвих ситуаціях він не втрачав бадьорості духу. Навіть лист, в якому розповідав мені про свої злощастя з пасікою, підписав – Микола Кавецький-Рогозовський...

У нього була чудова сім'я: вродлива, розумна і чуйна дружина (також випускниця філологічного факультету рідного «педу»), двоє талановитих синів – Михайло та Ілля – і донька Олена. До речі, Олена, як батько і мама, теж стала професійним філологом.

Більшу частину свого життя Коля жив і працював у селищі Південному Нікопольського району Дніпропетровської області. Викладав у школі, керував аматорським театральним колективом, у важкі часи навіть... підпрацьовував в котельні тваринницької ферми місцевого колгоспу.

Через кожні п'ять років він постійно приїжджав на традиційні зустрічі випускників до рідного навчального закладу. Ми зустрічали його з особливими почуттям, адже Кавецький був знаковою особистістю для багатьох із нас. Його поява означала, що зараз будуть нові жарти, веселі історії, яскраві спогади про минулі студентські роки...

Якось напередодні чергової зустрічі випускників Коля перестав відповідати на листи і телефонні дзвінки... Ми ламали голову над тим, що могло статись?.. А сталося непоправне.

Невиліковна хвороба вклала його на лікарняне ліжко. Він, як міг, боровся за життя. Зціпивши зуби, терпів нелюдський біль, який не могли заглушити найсильніші знеболюючі засоби.

І кожного дня безсилим, тремтячими руками діставав з-під подушки аркуш паперу, олівець і писав нам листи.

Жодного слова чи навіть букви у листі не можна було розібрати, але він все одно щодня уперто продовжував писати... Видно, сподіваючись на повітряну пошту, про яку так любив співати в молодості...

Медичний персонал лікарні відмовлявся брати у хворого зім'яті листи з незрозумілими каракулями... Тоді вночі, зібравши останні сили, помираючий Микола викидав їх за вікно, довіряючи свої послання теплому літньому вітру. Пам'ятаєте:

*Не бойтесь же письма писать,  
Не бойтесь же письма бросать,  
Хотя и не ждете ответа!?*

Традиційна зустріч випускників цього разу пройшла без Миколи Кавецького.

Як нам не вистачало його в цей день! Ми постійно згадували про нього, цитували Миколіні улюблені слівця і вислови... І не знали, що більше ніколи не зможемо побачитися з ним.

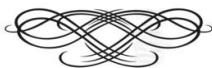
Миколи Кавецького не стало влітку 2011 року.

Його дружина Валентина спробувала розшифрувати деякі листи чоловіка, відшукати кілька поезій, надрукованих у періодиці, по крапельниках зібрати роздаровані людям поетичні рядки... Це, звичайно, не все... Але думається, що і цієї добірки достатньо, щоб визначити силу і ступінь поетичної обдарованості Миколи Денисовича Кавецького.

Сподіваюсь, що ця невеличка частинка творчого доробку талановитої людини, не пройде повз увагу справжніх шанувальників українського поетичного слова.

«Я прийшов із світанків», – писав про себе Микола Кавецький.

І пішов із життя він – на світанку. Залишивши після себе добру пам'ять і світанкові поетичні розсипи...



Микола КАВЕЦЬКИЙ

Я прийшов  
із світанків,  
із світанків із ранніх.  
Я прийшов  
із зорі,  
із зорі, щоб зоріть,  
щоб нікого

# НІКОЛИ

# НІЧИМ

не поранить,  
і під небом цим чистим  
замайоріть.

**Б**лагословляю,  
Благословляю,  
Благословляю час,  
Коли Твоя Благословенна Мати  
Тебе, моя Єдина, понесла,  
Бо тільки я Тебе приречений  
Кохати.

Славословлю,  
Славословлю,  
Славословлю чуття,  
Що їх мені судилося пізнати –  
І сонцесайним є тепер моє  
життя,  
Бо тільки я Тебе приречений  
Кохати.

Піснетворю,  
Піснетворю,  
Піснетворю Тебе  
І не втомлюсь Тебе повік  
співати, –  
То ж так мені назначено з  
небес,  
Бо тільки я Тебе приречений  
Кохати.

Благословляю,  
Славословлю,  
Піснетворю Тебе!

Хтось підсвідомо,  
Чи мо'ї ненароком  
Жбурне камінець  
У дзеркало ставу.  
Розіб'є ув скельця,  
Розіб'є й залишить  
Каламутну воду.

Так в серці моїм  
Ти стоїш, мов криниця,  
В якій сплять зірки,  
Купається небо  
Й летять журавлі...

О, дай мені віри,  
Що ніхто вже не кине  
У серце болючий  
Отой камінець –  
Вода не гойднеться,  
А буде в ній небо,  
Журавлі і тополі  
Й обличчя твоє...

Хто сотворив таку негиду  
навісну –  
Від холоду немає порятунку.  
Кохана, давай розбудимо весну  
Гарячим співом поцілунків.

Люблю відвертість щиру і ясну,  
Й твої уста – мої дарунки.  
Давай ми вдвох розбудимо есну  
Жагучим співом поцілунків.

Я подарую ніжність голосну,  
Хай спів лунає над світами  
лунко.  
Давай разом розбудимо весну  
Солодким співом поцілунків.

Бо хочу я і, мабуть, хочеш ти  
Пізнати всю солодкість трунку.  
Кохана, давай розбудимо весну  
Джерельним співом поцілунків.



**Ч**уєте, кохана,  
дайте серце своє на долоні...  
Хоч погляну на нього...  
Коли вже не так,  
то спросоння...

Хай  
загітарять нерви у тілі  
від рук похололих  
твоїх –  
рожевокрилою чайкою  
вже відлетіли  
твої спрагли губи  
за межі століть  
подалі від губ моїх...

Переповнений співів  
стодзвінних,  
броджу,  
як Бетховен,  
глухий!  
Не чую ні тиші, ні слів...  
А може, на диво озонний  
в твоєму полоні  
згорів?..

Став зовсім незрячим –  
не гляну  
ні так, ні спросоння,  
як знай!..  
Твоє зранене серце,  
кохана,  
хоч очима погладить  
в тебе на долоні  
вимолюю:  
– Дай!...

**В**дцвіли, та не зів'яли  
Квіти нашої розлуки, –  
Адже те,  
Що ми пізнали, –  
Наші губи,  
Наші руки,  
Наше серце –  
В душі моїй, в душі твоїй  
Звучить мажорним скерцо.

**Л**етять літа,  
Живі зітхання...  
Ти вже не та –  
І все ж через літа  
Тобі освідчуюсь в коханні.

Боліють рани,  
Боліють давні  
Світанків наших,  
Світанків ранніх –  
Не жду розради й співчуття,  
Тобі освідчуюсь в коханні.

Вже знов весна,  
Прийшла красна,  
Душа в чеканні..  
Чи чуєш ти, моя ясна,  
Тобі освідчуюсь в коханні!

**П**ід осінь, перед відльотом у  
вирій, лелеки збираються всі на  
одному болоті (ми його  
називали Костанове),  
гелгочуть, радяться і  
залишають одного з них.

Як на клан! Всі відлітають, а  
він, один, застається.  
Боляче дивитись, як він один-  
самісінький тужить, бродить  
самотиною, не піднімається в  
небо...

Зазвичай взимку вони гинуть.  
Якось ми підлітками зловили  
такого на льоду,  
підмороженого. Всією школою  
доглядали за ним,  
підліковували, підгодовували.

Весною, коли лелеки  
повернулися з теплих країв,  
вони вбили його...